

POSTANOWIENIE

8 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Grela

na posiedzeniu niejawnym 8 lipca 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa W.P.

przeciwko I.N.

o ustanowienie rozdzielności majątkowej,

na skutek skargi kasacyjnej I.N.

od wyroku Sądu Okręgowego we Włocławku

z 13 marca 2025 r., I 1 Ca 220/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od I.N. na rzecz W.P. 360 (trzysta sześćdziesiąt) zł kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 26 marca 2024 r. Sąd Rejonowy we Włocławku oddalił powództwo W.P. przeciwko I.N. (wcześniej P.) o ustanowienie z dniem 14 czerwca 2011 r. rozdzielności majątkowej wynikającej z małżeństwa zawartego 10 października 1998 r.

Wyrokiem z 13 marca 2025 r. Sąd Okręgowy we Włocławku zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że ustanowił z dniem 14 czerwca 2011 r.

pomiędzy powodem, a pozwaną rozdzielność majątkową powstałą z zawarcia przez strony małżeństwa 10 października 1998 r.

W skardze kasacyjnej pozwana, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazała na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Zdaniem skarżącej w sprawie występuje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez

sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. m.in. postanowienia SN: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08).

Analiza wniosku nie pozwalała uznać, by w sprawie zakończonej zaskarżonym wyrokiem wystąpiła powołana przyczyna kasacyjna. Przepisy art. 52 § 1 i 2 k.r.o. nieprzypadkowo posługują się niedookreślonymi pojęciami, takimi jak „ważne powody” i „wyjątkowe wypadki”, pozostawiając sądowi luz interpretacyjny, pozwalający dostosować rozstrzygnięcie do ogółu okoliczności konkretnej sprawy. Powoduje to, że materia ta, z racji kazuistycznego charakteru, nie poddaje się w zasadzie uogólnieniom. Problematyka ta była wielokrotnie poruszana w judykaturze Sądu Najwyższego, w której podkreśla się, że do ustanowienia rozdzielności majątkowej ze skutkiem wstecznym należy podchodzić z dużą ostrożnością, powściągliwością i świadomością wyjątkowego charakteru takiego rozwiązania (zob. np. postanowienia SN: z 18 grudnia 2019 r., I CSK 360/19 i z 22 grudnia 2020 r., III CSK 64/20). Występująca w art. 52 § 1 k.r.o. klauzula „ważnych powodów” ma charakter elastyczny i pozostawia sądowi *meriti* szeroki margines swobody, wymagający subiektywnej i zindywidualizowanej oceny w każdej sprawie. Pytanie o prawidłowość aplikacji tych zasad w konkretnej sprawie nie stanowi o wystąpieniu przesłanki przedsądu przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., a do tego w istocie zmierzały przedstawione przez pozwaną w petitum wniosku wątpliwości.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązuje brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

[S.J.]

[SOP]

